

Ari Korhonen

Puolustusvaliokunta

UTP 26/2022 vp / Lausuntopyyntö

Kuntaliiton lausunto: Suomen ja Yhdysvaltojen välisen yhteistyön tiivistäminen

Kuntaliitto kiittää mahdollisuudesta lausuntoon.

Puolustusyhteistyösopimuksen täytäntöönpano aiheuttaa Kuntaliiton arvion mukaan koko kuntasektorin toimintaan vähäisiä vaikutuksia. Sen sijaan pistemäiset vaikutukset voivat olla merkittäviäkin. Vaikutuksia tulee mm. rakentamisesta ja mahdollisista infrastruktuuritarpeista.

Kuntaliiton arvion mukaan kunnat ja niiden omistamat yhtiöt (vesi, lämpö, sähkö) ovat halukkaita ja motivoituneita toteuttamaan puolustusyhteistyösopimuksessa mainittuja yhteistyövelvoitteita mahdollisimman hyvin. Kunnat ovat myös kiinnostuneita yhteistyön elinvoimavaihteluista.

Puolustusyhteistyösopimuksen yksi perusperiaate on, että lupakäytäntöjä ei sovelleta USA:n joukkoihin ja heidän toimintaansa sopimuksessa mainituissa paikoissa ja alueilla muuten kuin joissakin erityistapauksissa. Puolustusyhteistyösopimuksessa kuitenkin sitoudutaan kunnioittamaan Suomen suvereniteettia, lainsäädäntöä ja kansainvälisyyttä velvoitteita, jotka koskevat myös luvituksen piiriin kuuluvia toimintoja.

Lupamenettelyn sijasta lainmukainen taso lähtökohtaisesti saavutetaan ja varmistetaan viranomaisyhteistyöllä. Tämän tyypiseen viranomaistoimintaan ei sisälly lupamaksuunettelyä. Tässä vaiheessa on vaikea arvioida, kuinka paljon viranomaisyhteistyötä tullaan tarvitsemaan. Kohteita ei ole toistaiseksi kokonaismääräisesti paljon, mutta yksittäinen iso hanke saattaa tuottaa yhdelle viranomaiselle paljon työtä. Esim. pienempien kuntien alueilla rakennusvalvonnan tai ympäristöterveydenhuollon resursseihin vaikutukset voivat olla ainakin väliaikaisesti suuria. Näissä tapauksissa on tarpeen varmistaa, että

mahdollisessa viranomaisyhteistyössä on riittävä resurssi ja tarvittaessa valtion toimesta huolehditaan riittävästä asiantuntija-avusta tai esimerkiksi määräaikaista viranomaistehtävien rahoitustuesta.

Mahdolliset tarpeet kunnallisen infrastruktuurin rakentamiselle kohteissa eivät ole vielä täsmentyneet. Jos infrastruktuurihanke on suurempi, voi etenkin pienille toimijoille syntyä investointien rahoittamishaasteita. Infrakohteet rahoitetaan yleensä lainoilla, joita lyhennetään käyttäjien asiakasmaksuilla. Valtion olisi syytä varautua infrakohteiden rakentamisen rahoittamiseen jollakin mekanismilla niissä kohteissa, joissa rahoittaminen suoraan infratoimijan tai kunnan toimesta muodostaa kohtuuttoman taloudellisen taakan infran omistajalle.

SUOMEN KUNTALIITTO

Ari Korhonen
Kehittämispäällikkö
Yhdyskunnat- ja ympäristö -yksikkö

Jakelu Kuntaliiton kirjaamo